

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-108 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-52/981-348
Karar Tarihi : 5.8.2010

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Fatma GÖZLÜKAYA ANGI, Nur Seda KÖKTÜRK, Esmâ GÜNDOĞDU

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR :- Kudret Göz Hastanesi Elit Sağlık İşl. Ltd. Şti.

- 20 Kennedy Cad. No: 71 Kavaklıdere/ Ankara
- Ümraniye Göz Sağlık Hizmetleri San. Tic. A.Ş.
Namık Kemal Mah. Kirişhane Cad. Ahi Evren Sok No:2 İstanbul
- Universal Hospitals Group Sağlık Hiz. Tic. Ltd. Şti.
Sıraselviler Cad. No:119 Taksim/İstanbul
- Kudret Göz Merkezi Ltd. Şti.
Sarayardı Cad. Acıbadem Kadıköy/İstanbul
- Medipolitan Sağlık ve Eğitim Hizmetleri A.Ş.
Koşuyolu Mah. Ahdede Sok. No:7/2-2 Kadıköy/ İstanbul
- A.G.H. Göz Sağ. Hiz. Tic. Ltd. Şti.
30 Esentepe Mah. Mudanya Yolu Cad. No:169 Nilüfer/ Bursa
- Eren Sağlık Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti
Barbaros Mah. Ahmet Yesevi Cad. No:149 Bağcılar/ İstanbul
- Ümran Göz Sağlığı ve Kontakt Lens Uyg. Tic. Ltd. Şti.
Millet Cad. No:3 Aksaray/ İstanbul
- Karadeniz Özel Göz Sağlık Hiz. Tic. Ltd. Şti.
Kemer kaya Mah. Gazipaşa Cad. No:9/2 Trabzon

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN

: - Otto Medikal Ltd. Şti.

Site Mah. Samanyolu Cad. Kurban Sok. No: 82 İstanbul

40

E. DOSYA KONUSU: Otto Medikal Ltd. Şti.'nin distribütörlüğünü yaptığı intralasik ve excimer lazer cihazlarının bakım ve onarımını müşterilerden yüksek hizmet bedelleri talep ederek ve servis hizmetini sarf malzemesi alımına bağlayarak hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda bulunan Kudret Göz Hastanesi Elit Sağlık İşl. Ltd. Şti. (Kudret Göz), Ümraniye Göz Sağlık Hizmetleri San. Tic. A.Ş. (Ümraniye Göz), Universal Hospitals Group Sağlık Hiz. Tic. Ltd. Şti. (Alman Hastanesi), Kudret Göz Merkezi Ltd. Şti. (İstanbul Kudret Göz), A.G.H. Göz Sağ. Hiz. Tic. Ltd. Şti. (AGH Göz), Eren Sağlık Hiz. San. Ve Tic. Ltd. Şti. (Medicine Hastanesi) , Ümran Göz Sağlığı ve Kontakt Lens Uyg. Tic. Ltd. Şti.(Ümran Göz), Karadeniz Özel Göz Sağlık Hiz. Tic. Ltd. Şti.(Karadeniz Göz) ve Medipolitan Sağlık ve Eğitim Hizmetleri A.Ş (Medipol) tarafından özetle;

50

- Kullanmakta oldukları İntrolasik ve Excimer Laser cihazının distribütörlüğünün 7 ay önce Otto Medikal Ltd. Şti. (Otto) adında yeni bir firma tarafından yapılmaya başlandığı,

- Anılan firmadan başka söz konusu cihazların bakımını yapacak başka bir firmanın bulunmadığı,

60

- Firmanın bu avantajını kullanarak fahiş fiyatlarda hizmet vermekte olduğu ve teklif ettiği fiyatlar kabul edilmediğinde bakım hizmetini hiç vermediği,

- Ayrıca anılan firma tarafından cihazın sarflarının yeteri kadar alınmadığı öne sürülerek servis hizmetine firmanın istediği sayılarda sarf malzemesinin bağlandığı ve bu suretle piyasadaki tek pozisyonunu kötüye kullandığı iddia edilmiştir.

Önaraştırma sürecinde başvuru sahiplerine gönderilen bilgi isteme yazıları üzerine,

- Kudret Göz, Medicine Hastanesi, Karadeniz Göz ve İstanbul Kudret Göz Otto firması ile sorunlarının devam ettiğini,

- Medipol ve Alman Hastanesi ise Otto'nun distribütörlüğünün sona ermesi sebebiyle başvurularının sebepsiz kaldığını ifade etmiştir.

70

AGH Göz, Ümran Göz ve Ümraniye Göz tarafından ise bu tarihe kadar herhangi bir bilgi sunulmamıştır.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 30.3.2010 tarih ve 2701, 2702, 2703, 2704, 2706, 2707, 2708, 2709 sayılar ile giren başvurular üzerine yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 28.4.2010 tarih ve 2010-2-108/İİ-10-337.AA sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 16.5.2010 tarih ve 10-34 sayılı toplantısında görüşülmüş ve Otto hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 15.7.2010 tarih ve 2010-2-108/ÖA-10-341.FGA sayılı Önaraştırma Raporu 22.7.2010 tarih, REK.0.06.00.00-110/338 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Otto hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1.Hakkında Öneraştırma Yapılan Teşebbüs: Otto

90 Haziran 2009 yılında kurulan şirket, oftalmik cihazlar ve malzemeler konusunda faaliyet göstermekte olup 2009 yılı cirosu (.....) TL olarak gerçekleşmiştir. Otto, 21.10.2009 tarihinde, Abbott Medical Optics (AMO) firmasına ait kontakt lens bakım ürünleri, oftalmik viskoelastik malzemeler, introküler lensler ve implamantasyon sistemleri, fako cihazları ve aksesuarları ile STAR(VISK) ve Interlase lazerler ve aksesuarlarının tek yetkili satıcısı ve distribütörü olarak AMO France S.A.S. (AMO Fransa) tarafından atanmıştır.

Öneraştırma sürecinde, Otto'nun distribütörlük yetkisinin Mart 2010 tarihinde askıya alındığı, bu tarihten itibaren kendisine yurtdışından mal tedariki yapılmadığı ve AMO Fransa tarafından 2.6.2010 tarihinde gönderilen yazı ile distribütörlük ilişkisinin bir aylık ihbar süresi verilmek suretiyle tek taraflı olarak sona erdirildiği bilgisine ulaşılmıştır.

I.1.2. Şikayet Edenler: Kudret Göz, Ümraniye Göz, Alman Hastanesi, Kudret Göz İstanbul, AGH Göz, Medicine Hastanesi, Ümraniye Göz, Medipol Göz ve Karadeniz Göz Hastaneleri

Şikayet sahipleri, göz hastalıkları teşhis ve tedavisi alanında hizmet vermekte olan özel hastanelerdir.

I.2.İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

110 Başvuru konusu cihazlar, gözlükten kurtarma ve katarakt ameliyatlarında kullanılan ve genel itibariyle oftalmik cihazlar olarak adlandırılan lazer cihazlarıdır. Katarakt ameliyatlarında kullanılan lazerler Fako lazer olarak ifade edilmektedir. Gözlükten kurtarma operasyonlarında ise iki tür cihaz kullanılmaktadır. Bunlardan ilki IntraLase olarak isimlendirilmekte ve operasyon öncesinde göz üzerindeki fied olarak tabir edilen zarın kesilmesi amacıyla kullanılmaktadır. İkinci tür cihaz olan Excimer lazer ise, tedaviyi gerçekleştiren lazer cihazıdır. Bu cihazlardan IntraLase lazer ve Excimer lazer, her bir hasta için değiştirilmesi gereken sarf malzemeleri ile çalışmaktadır. Excimer lazerde kullanılan kartların hasta bilgilerini (operasyon öncesi ve sonrası göz numarası gibi) kaydetme amacıyla kullanıldığı ve distribütörlerce ücretsiz olarak temin edildiği ifade edilmiştir. IntraLase cihazlarında kullanılan kartların ise (*Patient Interface-PI*), cihazın doğru ve sağlıklı bir şekilde çalışabilmesi için gerekli olan, mikrop geçişini önlemek ve lazer iletimini tam olarak sağlamak gibi fonksiyonları

120 bulunan malzemeler olduğu belirtilmiştir. Raportörlerce, bu kartların belirli bir ücret karşılığında sağlandığı öğrenilmiştir¹.

Bahsi geçen iki cihaz da kullanımları esnasında çeşitli sarf malzemeleri, yedek parça ve bakım-onarım hizmetlerine ihtiyaç duyan dayanıklı mallardır. Söz konusu malların içerisinde yer aldığı pazarlar, zamanla tamamlayıcı ürün ve hizmetlere ihtiyaç duymaları sebebiyle, “birincil” veya “öncül” pazarlar olarak; yedek parça, sarf malzemesi, tamir, bakım-onarım hizmetleri gibi birincil ürünle birlikte kullanılan ve birincil ürünün satın alınmasından belli bir süre sonra ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetlerin bulunduğu pazarlar ise “ikincil” veya “ardıl” pazarlar olarak tanımlanmaktadır.

130 Şikayet konusu olayda aşırı fiyatlama ve bakım-onarım sözleşmesini sarf malzemesi alımına bağlama eylemlerinin gerçekleştirildiği iddia edilen pazarlar genel olarak “Intralase, Excimer ve Fako lazer cihazlarına ait yedek parça ve sarf malzemesi pazarı” ve “Intralase, Excimer ve Fako lazer cihazlarına ait bakım ve onarım pazarı” olsa da rekabet hukuku kapsamında ardıl pazarlar söz konusu olduğunda, ilgili ürün pazarı tanımlanırken i) birincil ve ikincil ürünlerin aynı pazara dahil edilip edilemeyeceği, ii) edilmezse ikincil ürün ve hizmetlerin yer aldığı pazarların marka-spesifik tanımlanıp tanımlanamayacağı hususlarının göz önüne alınması gerekmektedir. Sonuç olarak, ardıl pazarların varlığı durumunda rekabet hukuku kapsamında yapılacak bir değerlendirmede ortaya çıkabilecek sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

140 i) Birincil ürün ve ikincil ürünlerin yer aldığı sistem pazarı,

ii) Birincil pazarda yer alan tüm markalara ait yedek parça veya servisin yer aldığı bütüncül ardıl pazar,

iii) Herhangi bir markaya ait yedek parça veya teknik servis, bakım-onarımın yer aldığı marka-spesifik ardıl pazar.

Ardıl pazarlara ilişkin tanımlar göz önüne alındığında, işbu dosya kapsamında tanımlanabilecek en dar ilgili ürün pazarının “*AMO markalı Intralase, Excimer ve Fako lazer cihazlarına ait yedek parça ve sarf malzemesi pazarı* ve “*AMO markalı Intralase ve Excimer lazer cihazlarına ait bakım ve onarım hizmetleri pazarı*” olduğu anlaşılmaktadır.

150

Mevcut dosya bağlamında belirleyici olmaması nedeniyle, herhangi detaylı bir pazar analizine ve kesin bir pazar tanımına gidilmeksizin ilgili ürün pazarı, en dar haliyle, “*AMO markalı Intralase, Excimer ve Fako lazer cihazlarına ait yedek parça ve sarf malzemesi pazarı*” ve “*AMO markalı Intralase, Excimer ve Fako lazer cihazlarına ait bakım ve onarım hizmetleri pazarı*” olarak varsayılacaktır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

İncelemeye konu olan faaliyetlerin tüm Türkiye çapında gerçekleştirilmesi ve ülke içerisinde rekabetin farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması sebebiyle ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

160

I.3. Hakim Durum Değerlendirmesi

Yapılan şikayet, distribütör firmanın, Türkiye’de tek satıcısı olarak yetkilendirildiği cihaz ve cihaz aksesuarlarının bakım ve onarım hizmeti karşılığında çok yüksek

¹ Hastaneler tarafından gönderilen yazılardan fiyatının yüksekliğinden özellikle şikayet edilen malzemenin bu olduğu anlaşılmaktadır.

170 ücret talep etmek ve söz konusu hizmetin verilmesini belirli miktarda sarf malzemesi alımına bağlamak yoluyla hakim durumunu kötüye kullanması hakkındadır. Bu açıdan, şikayetin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun), "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır*" şeklinde düzenlenmiş olan 6. maddesi bakımından incelenmesi gerekmektedir.

4054 sayılı Kanun'un Tanımlar başlıklı 3. maddesinde hâkim durum, "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmıştır.

180 Avrupa Birliği Komisyonu'nun (AB Komisyonu) "Avrupa Topluluğu Antlaşması'nın 82. Maddesinin Teşebbüslerin Hâkim Durumlarını Dışlayıcı Kötüye Kullanmalarında Komisyon'un Uygulama Öncelikleri Hakkında Rehber"inde² (Rehber) hakim durum, teşebbüsün ilgili pazarda sağlayıcıları, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek etkin rekabeti önleyebilmesine olanak tanıyan ekonomik güç olarak tanımlanmaktadır. Bahsi geçen bağımsızlık kavramı, ilgili teşebbüs üzerindeki rekabetçi baskının seviyesiyle bağlantılı olup, bu tür bir baskının yeterli seviyede bulunmadığı hallerde teşebbüsün belirli bir süre zarfında ciddi bir pazar gücüne sahip olması sonucu doğabilmektedir. Rehber'in 12. maddesinde, hakim durumun varlığının tespitinde göz önüne alınması gereken faktörler aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır:

- *Sağlayıcıların uyguladığı baskı, rakiplerin pazardaki gücü,*
- *Rakiplerin gelecekteki büyüme tehdidi veya potansiyel rekabet,*
- *Teşebbüsün müşterilerinin pazarlık gücü.*

190 Bunun yanı sıra, dosya kapsamında olduğu üzere, ilgili ürün pazarı olarak ardıl pazarın belirlendiği hallerde yapılacak hakim durum analizinde, öncül ve ardıl pazarlardaki rekabetin birlikte incelenmesi de gerekmektedir. Birincil pazardaki üreticilerin rakiplerinin ardıl pazarlara girişini engelleyen hususların varlığı halinde (giriş engellerinin yüksek olması durumunda), ardıl pazardaki hakim durum tespiti yapılırken söz konusu pazarlar arasındaki ilişkinin ortaya konulması gerekmektedir³. AB Komisyonu da 25. Rekabet Politikası Raporunda, ardıl pazarlar için yapılacak bir hakim durum analizi ile ilgili olarak, satış sonrası ürün/hizmet pazarlarında pazar gücü değerlendirilirken, birincil pazar ve ardıl pazar arasındaki bağlantının göz önünde bulundurulmasının ve olay bazında analiz yapılmasının gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bu analizde temel olarak, davranışları inceleme konusu olan

200 teşebbüsün birincil ürün pazarından bağımsız olarak ikincil ürünün fiyatlarını artırıp artıramayacağı hususu incelenmektedir. Bu kapsamda yapılacak değerlendirmede, birincil piyasadaki ürünün ömrü ve fiyatı, ardıl piyasadaki fiyatların şeffaflığı, bu ürünlerin fiyatlarının ana ürün fiyatına oranı ve bu bilgileri elde etme sürecinde katlanılan maliyetler ile bu bağlamda tüketicilerin ürünün toplam maliyetini hesaplayıp

² Communication from the Commission- Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Article 82 of the EC Treaty to Abusive Exclusionary Conduct by Dominant Undertakings (24.2.2009, 2009/C45/02).

³ European Commission, DG Competition Discussion Paper on the Application of Article 82 of the Treaty to Exclusionary Abuses, parag. 251.

hesaplayamayacakları ve söz konusu hesabın tüketici tercihleri üzerindeki etkisi göz önünde tutulmalıdır.

Bu çerçevede öncelikle, hakkında önaraştırma yürütülen Otto firmasının bir önceki bölümde dosya bakımından varsayılan ilgili pazarlarda hakim durumda bulunup bulunmadığının incelenmesi gerekmektedir.

210 Yukarıda yer verildiği üzere, başvuru konusu ürünler, gözlükten kurtarma ve katarakt ameliyatlarında kullanılan ve genel itibariyle oftalmik cihazlar olarak adlandırılan lazer cihazlarıdır. Bahsi geçen cihazlara ilişkin birincil pazarlara bakıldığında; IntraLase cihazlar pazarında AMO'nun yanı sıra, Zeiss, Zeimer, Perfect Vision, ALCON/WaveLight gibi firmaların, Excimer lazerde ise, yine AMO'nun yanı sıra, ALCON/WaveLight, Zeiss, Schwind isimli firmaların pazarın büyük firmaları olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Ayrıca, Fako cihazları bakımından başta gelen üreticilerinin ALCON/Wavelight, AMO, Bausch&Lomb ve Optikon/VSY olduğu görülmüştür. İnceleme sürecinde, raportörlerce pazarda faaliyet gösteren firmalardan herhangi birinin hakim durumda bulunduğu yönünde bir bilgiye ulaşılmamıştır.

220 AMO üretici firma olarak, Türkiye medikal optik lazer cihazları pazarında geçmişte bir süre doğrudan faaliyette bulunmasının ardından sonraki dönemde yetkilendirdiği distribütörler aracılığıyla cihaz ve sarf malzemelerinin satışını yapmaya başlamıştır. Önaraştırma sürecinde, önceki distribütörlerden İmir Kimya Ltd. Şti.'nin toplam 7 yıl distribütörlük yapmasından sonra, yaklaşık bir buçuk yıllık bir süre içinde arka arkaya Karun A.Ş. ve Otto ile distribütörlük ilişkisinin kurulduğu ve sona erdirildiği tespit edilmiştir.

230 AMO markalı Intralase, Excimer ve Fako lazer cihazlarına ait bakım ve onarım hizmetleri pazarı açısından bakıldığında, Otto'nun belirli ürünler bakımından tek satıcı olarak yetkilendirildiği onay belgesinde, teknik servis hizmetinin verilmesi için açıkça bir münhasırlık hakkının tanınmadığı görülmektedir. Dolayısıyla, Otto'nun sadece satışını yaptığı lazer cihazları bakımından garanti süresince teknik servis verme yükümlülüğünde olduğu, önceki dönemlerde satılmış olan cihazlar bakımından bakım ve tamir hizmetinin ancak hastanelerden bu yönde talep gelmesi üzerine münferiden ya da yapılan belirli süreli servis anlaşmaları kapsamında verildiği ifade edilmiştir. Ayrıca, Otto yetkilisi tarafından, cihazlarda üçüncü kişilerin bakım ve tamir hizmeti vermesini engelleyici herhangi bir şifreleme uygulamasının bulunmaması sebebiyle bu hizmeti verebilecekleri ileri sürülmüştür. Buna karşın, söz konusu cihazların önceki distribütörleriyle yapılan görüşmelerde, distribütör bünyesi dışında cihazları tanıyan başka teknisyenlerin de bulunduğu, bunların servis verebilecek yeterlilikte olduğu ancak çeşitli sebeplerle hizmetin verilmesinin söz konusu olamadığı ifade edilmiştir. Bu sebepler, şifreleme uygulaması ve yedek parça sağlamadaki güçlük olarak belirtilmiştir. İfadelere göre, bu cihazlardaki arızaların tespit edilerek giderilebilmesi için üretici firma tarafından sadece distribütör firmaya sağlanan şifre ve kartların kullanılması gerekmektedir. Bu çerçevede, İmir Kimya yetkilisi, kendilerinin satmış olduğu cihazlarda şifrenin yeni distribütör tarafından değiştirilmediği hallerde bakım hizmetinin verilebileceğini ancak distribütörden yedek parça sağlanamadığından bunun tercih edilmediği bilgisini vermiştir. Aynı yetkili, yedek parçaları yurtdışından temin etmenin de ekonomik açıdan zorlayıcı olduğunu ifade etmiştir. AMO markalı olanlar dışındaki lazer cihazlarının satışı ve bakımı 250 alanında faaliyet gösteren bir başka firma olan Gözde Medikal yetkilisi ise, bu tür cihazlar bakımından distribütör dışındaki firmaların teknik servis hizmeti vermesi konusunda teknik bir engelin söz konusu olmadığını ifade etmiştir.

Otto'nun tek satıcı olarak yetkilendirildiği sarf malzemeleri ve yedek parçalar açısından bakıldığında ise, büyük alım yapan hastanelerin sarf malzemelerini doğrudan AMO Fransa'dan temin edebildikleri Otto tarafından ifade edilmiştir. Buna karşın, genel olarak hastanelerin sarf malzemelerini veya teknik servis hizmeti vermek isteyen teşebbüslerin yedek parçaları doğrudan yurtdışından temin etmelerinin ekonomik olmadığı ve alternatif temin kaynaklarının bulunmadığı anlaşılmıştır.

260 Bu sebeplerle, Otto'nun ilgili ürün pazarlarında hakim durumda bulunduğu varsayımında bulunmak mümkün görünmektedir. Ne var ki, inceleme konusu olay özelinde Otto'nun, ilgili pazardaki koşulları, ekonomik parametreleri sağlayıcısı ve müşterilerinden bağımsız olarak tek başına belirleyebilecek nitelikte bir pazar gücüne sahip olup olmadığına incelenmesinin yerinde olacaktır.

Yukarıda yer verildiği üzere, lazer cihazları pazarının rekabetçi bir pazar yapısına sahip olduğunu söylemek mümkündür. İnceleme konusu lazer cihazlarının fiyatlarıyla, ürünlerin olası kullanım ömürleri boyunca kullanılacak sarf malzemeleri ve teknik servis hizmetinden elde edilebilecek gelirler göz önüne alındığında, bu pazarda firma gelirlerinin önemli bir kısmının cihaz satışından oluştuğu 270 görülmektedir. Ayrıca, pazarda müşterilerle cihaz satışıyla birlikte yedek parça ve sarf malzemesi fiyatlarında uzun süreli (on yıllık gibi) bakım ve tamir sözleşmelerinin yapıldığı da anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, distribütör firmalarca da ifade edildiği üzere, üretici firmalar bakımından birincil pazarda rekabet gücünün korunabilmesi için satış sonrası hizmetler bakımından müşterilerle iyi ilişkiler kurulması ve bunun korunması önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, söz konusu pazarda yaklaşık 30 (otuz) hastanenin alıcı konumunda bulunduğu ifade edilmektedir. Bu sebeple, pazardaki alıcı (hastane) sayısının azlığının birincil pazardaki rekabet üzerinde baskı yarattığı ve ardıl pazar üzerinde teşebbüslerin bağımsız hareket edebilmelerine engel olduğu ileri sürülebilecektir. Bunu doğrulayacak şekilde, Ankara Kudret Göz Hastanesi 280 tarafından gönderilen cevap yazısında, 10 hastane sahip ve yetkilisi olarak şikayetlerini yurtdışındaki AMO firmasına ilettikleri, bunun sonucu olarak da AMO'nun Otto'yu distribütörlükten attığı ifade edilmektedir. Bu ifadeden, Otto'nun müşterisi konumundaki hastanelerin kendi içlerinde organize olabildikleri ve üretici firma üzerinde bir baskı unsuru oluşturabildikleri anlaşılmaktadır. Sağlayıcı/üretici firmanın, müşterilerden gelen şikayetlerin artması veya üretici firma politikalarına uymayan davranışlarda bulunulması durumunda, distribütör veya tek yetkili olarak atadığı firmanın tüm yetkilerini elinden alabiliyor olması, distribütörün pazardaki koşulları ve ekonomik parametreleri tek başına belirleyebilme gücünü oldukça sınırlamaktadır.

290 Bu bilgilere ilave olarak, Otto'nun sadece 1 (bir) yıl için distribütör olarak atanmış olması, ilk yılın deneme süresi olarak belirlenmesi, bu süre içerisinde AMO'nun distribütörlük ilişkisini bir ay önceden ihbar etmek suretiyle her zaman sona erdirmeye yetkisine sahip bulunması, mevcut durumda bu hakkını kullanarak Otto'nun yetkisine sona vermiş olması ve sonuç olarak Otto'nun tek satıcılık yetkisinin sadece yaklaşık 8 (sekiz) ay sürmesi hususları da göz önüne alındığında, Otto'nun ilgili pazarda sağlayıcı ve müşterilerinden bağımsız hareket edebilecek bir ekonomik güce sahip olmadığını ileri sürmek mümkün hale gelmektedir.

300 Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, Otto firmasının ilgili pazarda hakim durumda bulunduğu yönünde bir saptamada bulunulamayacağı, bu nedenle şikâyet ile ilgili olarak herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.